

Luskoviny a zemědělské systémy...

...chytíme příležitost za pačesy?

Miroslav Florián
ředitel Sekce zemědělských vstupů
ÚKZÚZ Brno

Témata prezentace

- luskoviny – nenahraditelné zdroje bílkovinných potravin a krmiv
- luskoviny a půdní úrodnost
- luskoviny a jejich potenciál v českém zemědělství v novém světle

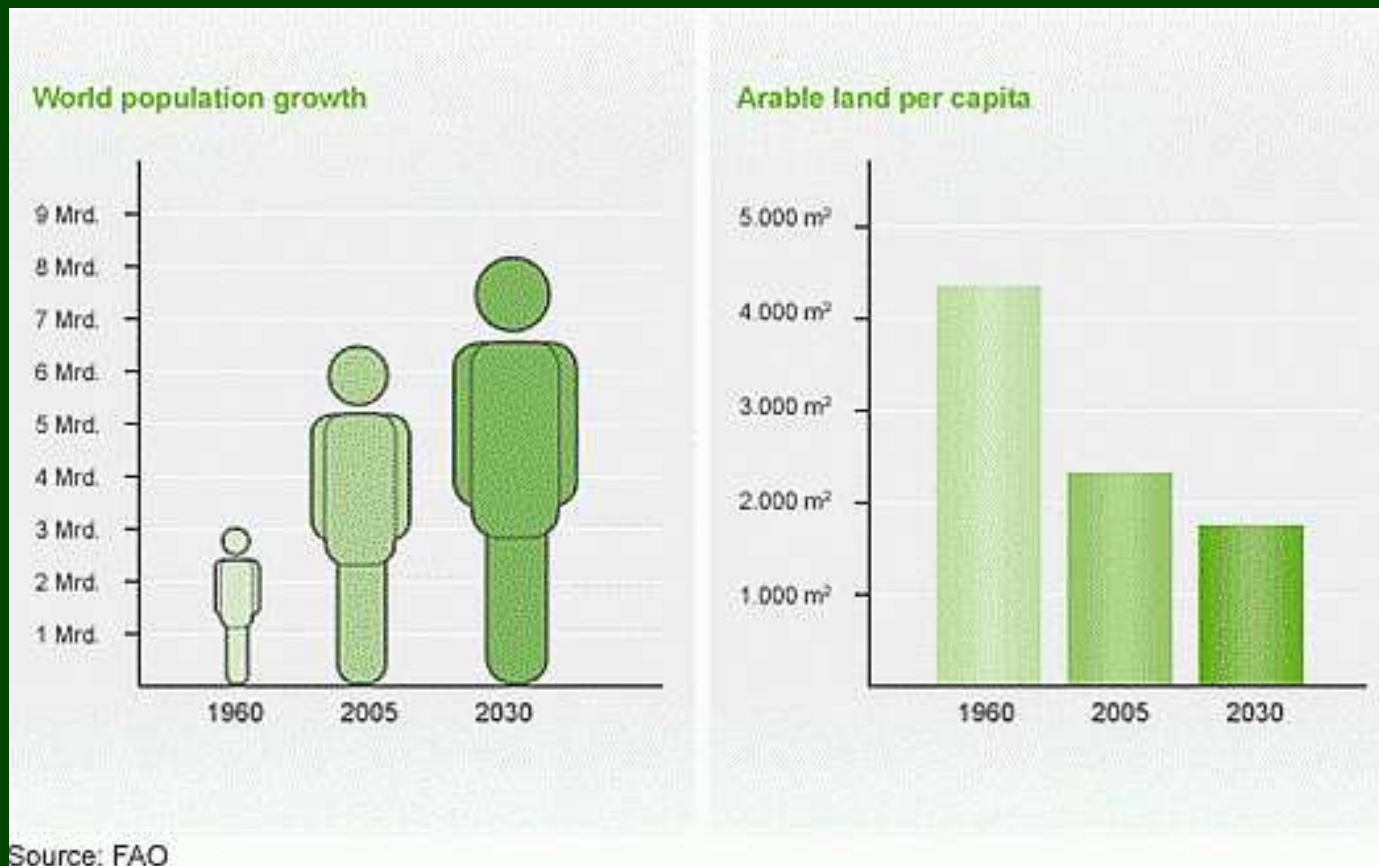
Luskoviny/luštěniny a výživa populace

- **růst světové populace a potřeba zajištění dostatku potravin**
- **rostoucí poptávka po potravinách živočišného původu vytváří neudržitelný tlak na ekosystémy**
- **luštěniny jsou vynikajícím zdrojem bílkovin, umožňují z jednotky plochy kvalitně nasytit více lidí**

Světová populace a půda

(zdroj – www.investicniweb.cz)

Jak jíst udržitelně (globální měřítko)

- 1 ha půdy uživí přibližně
  - 0,5 - 1 běžného strážníka (= „masožravce“)
  - 7 vegetariánů
  - 25 veganů

Luskoviny a půdní úrodnost

- stav osevních postupů v některých zemědělských podnicích (zejména v těch bez živočišné výroby) lze bez okolků označit za tristní
- zrušením živočišné výroby pominuly důvody pro pěstování krmných plodin, krmné luskoviny tak z osevních postupů vymizely
- luskoviny, jakožto bobovité rostliny, jsou přitom jedny z nejdůležitějších zlepšujících plodin
- úspora dusíkatých minerálních hnojiv (ekonomická i z pohledu ŽP)

Výměry luskovin

Rok	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Prům. výnos (t/ha)	Produkce (t)
1990/1991	56 623	56 011	2,71	152 000
1993/1994	94 155	93 557	2,43	227 497
1996/1997	56 363	54 634	2,48	135 553
1997/1998	51 636	49 630	2,09	103 665
2000/2001	40 587	39 823	2,13	84 946
2003/2004	31 364	31 363	1,98	62 131
2006/2007	39 021	39 023	2,24	87 510
2009/2010	29 003	29 003	2,14	62 072
2012/2013	20 177	20 177	1,94	39 144
2014/2015	20 170	20 170	2,67	53 797
2015/2016	33 139	33 139*	2,24*	97 122*

zdroj: ČSÚ

Potenciál a přínos luskovin

- jednoznačně potřebujeme do našich osevních postupů více luskovin
- luskoviny si „rozumí“ s greeningem i dotacemi na citlivé komodity
- jsou vynikající předplodinou s výrazným pozitivním dopadem na výnos následné plodiny

Potenciál a přínos luskovin

- výrazně zlepšují stav půdy
- velký sortiment druhů, mnoho možností využití – specifické skladby bílkovin atd.
- ozimé formy – lepší hospodaření s vláhou
- směsky s obilninami – lepší obsahy N-látek, lepší produkce z ha plochy

Potenciál luskovin - příležitosti

- potravinářské využití – nahrazení dovážených luštěnin domácí produkcí (nedovážejme to, co sami dokážeme vypěstovat jen proto, že je to z dovozu o dvě koruny na tuně lacinější...)
- propagace většího využití luštěnin v naší výživě
- „nové“ potraviny – využití některých méně častých luštěnin ve výživě, zajímavé zdroje esenciálních aminokyselin v jejich bílkovinách

Potenciál luskovin - příležitosti

- krmivářské využití – náhrada krmných surovin z dovozu vlastní produkcí krmných luskovin, EU je závislá na dovozech ohromného množství sóji, přitom by dokázala významnou část nahradit z vlastní produkce
- speciální krmné suroviny – bílkovinné koncentráty s výjimečnými kvalitami složení aminokyselin
- non-GMO politika v Německu – možnost posílení produkce krmiv

Závěry

- větší spotřeba luskovin/luštěnin domácího původu je mimořádnou příležitostí pro naše zemědělství
- větší rozšíření luskovin přináší synergické efekty pozitivního vlivu na osevní postupy a tím na půdu
- tlaky na vymezení se některých zemí EU proti GMO plodinám sice můžeme právem považovat za nedostatečně racionální, avšak výhodnější by bylo využít tohoto trendu v náš prospěch, než se nechat vytlačit na okraj (byť vědecky obhájený...)

Děkuji za pozornost

Dotazy?

Miroslav Florian
miroslav.florian@ukzuz.cz
telefon: 543 548 331
mobil: 737 267 104

